

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะการพัฒนาประเทศจะทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำลัคนทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ แต่การจะสร้างกำลัคนให้ได้ดีได้นั้น จะต้องมีการศึกษาระดับที่ดี ดังเช่น วิจิตร ศรีสะอ้าน (2522) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า "การศึกษาในปัจจุบันได้รับการพิจารณาว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ประเทศที่กำลัคนพัฒนาทั้งหลายต่างก็เน้นถึงความสำคัญของการศึกษาในฐานะที่เป็นจักรกลสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้ได้มาซึ่งกำลัคน" วรศักดิ์ เพียรชอบ (2524) ให้ความเห็นว่า "มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย จำเป็นจะต้องพัฒนามนุษย์เป็นอันดับแรก การเตรียมมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพก็คือ การให้การศึกษา" นอกจากนี้ ปิ่น มาลากุล (2518) ให้ความเห็นว่า "การศึกษาคือเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ ในด้านการเมือง หรือในด้านสังคมหรือวัฒนธรรม เพราะในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวต้องอาศัยกำลัคนเป็นปัจจัยสำคัญ และกำลัคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา"

การจัดการศึกษาที่สมบูรณ์แบบนั้น ควรจัดให้มีการส่งเสริมกันไปถึง 4 ด้าน คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา เพื่อจะได้ผลิตเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพพลานามัยสมบูรณ์และสามารถออกไปประกอบสัมมาชีพได้ จึงจะเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2523)

พลศึกษานับว่ามีความสำคัญมาก เพราะเป็นองค์หนึ่งของการศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ในแผนการศึกษาของไทย จะเห็นว่าวิชาพลศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของแผนการศึกษาชาติตลอดมา

แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 ก็ได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ในหมวดที่ 1 ข้อที่ 6 ดังนี้ "ให้มีบุคลิกภาพที่ดีมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2520)

มีนักวิชาการและนักการศึกษาทั้งชาวไทย และต่างประเทศที่เห็นความสำคัญของการพลศึกษา และได้ให้ความหมายและความสำคัญของการพลศึกษาไว้ ตัวอย่างเช่น

วรัคคี เปียรชอบ (2523) ได้ให้ความเห็นถึงพลศึกษาว่า "เป็นกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการเจริญองงาม และมีการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาที่ได้เลือกเน้นแล้ว เป็นสื่อกลางของการเรียนรู้"

บุชเชอร์ (Bucher, 1973) ได้ให้ความเห็นว่า "วิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาแขนงอื่น ๆ คือ เป็นวิชาที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยมีกิจกรรมทางพลศึกษาซึ่งได้เลือกเน้นแล้วเป็นอย่างดีเป็นสื่อในการเรียนรู้"

บุควอลเตอร์ และซีแวก (Bookwalter and Zwag, 1969) ได้ให้ความเห็นถึงความสำคัญ of วิชาพลศึกษาว่า "วิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาซึ่งมีความมุ่งหมายสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษา วิชาพลศึกษามีได้เห็นความมุ่งหมายเฉพาะอย่างเท่านั้น แต่มีความมุ่งหมายโดยทั่วไป เช่นเดียวกับการเรียนวิชาอื่น ๆ "

แนช (Nash, 1948) ได้ให้ความหมายของพลศึกษาไว้ว่า "การพลศึกษาเป็นการศึกษาส่วนหนึ่ง ในกระบวนการศึกษาทั้งหมดและเป็นการศึกษาที่ใช้กิจกรรมเป็นสื่อเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางกาย ทางประสาท ทางสติปัญญา และทางอารมณ์ ผลเหล่านี้จะประจักษ์ก็ต่อเมื่อได้มีการจัดกิจกรรมพลศึกษาขึ้นตามสถานที่ต่าง ๆ ต่อไปนี้ สนามกีฬา โรงฝึกพลศึกษา และสระว่ายน้ำ"

ความสำคัญของการพลศึกษาที่จะส่งเสริมและพัฒนาประชาชนของประเทศนั้น เป็นสิ่งที่เป็นจริงอย่างยิ่ง เพราะวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม การพลศึกษาจึงจัดเข้าสู่หลักสูตรของโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาประชาชนของชาติตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อเป็นกำลังที่ดี และเข้มแข็งของชาติในอนาคต

ในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป ในโรงเรียนนั้น "ครู" เป็นบุคคลที่สำคัญยิ่ง ในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย เพราะครูเป็นผู้มีหน้าที่และทำงานเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับนักเรียนโดยตรง มีบทบาทสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนมีการเรียนรู้เป็นอย่างดี ดังที่ เกษม ศิริสัมพันธ์ (2525) ให้ความเห็นไว้ว่า "คุณภาพของการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู" วิจิตร ศรีสะอาด (2514) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า "ครูคือหัวใจของการพัฒนาการศึกษาทั้งมวล ถ้าครูยังอยู่ในสภาพด้อยพัฒนาแล้วไซ้ร ก็อย่าหวังเลยว่าเยาวชนของชาติจะไม่พลอยด้อยพัฒนาไปด้วย" นอกจากนี้ บุญถิ่น อัตถากร (2513) ได้ให้ความเห็นไว้ในทำนองเดียวกันว่า "การศึกษาจะมีคุณภาพดีและบังเกิดผลดีตามแนวทางที่วางไว้ ต้องอาศัยครูเป็นกำลังสำคัญ"

ในการสอนพลศึกษานั้นมีความแตกต่างจากการสอนวิชาอื่น ๆ ที่สอนกันในห้องเรียน การพลศึกษาเมื่อพัฒนาคนนั้น องค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้วิชาพลศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ในการพัฒนาคนก็เช่นเดียวกับการจัดการสอนโดยทั่วไป คือ ครูผู้สอนพลศึกษาและวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ สำอาง พ่วงบุตร (2524) ให้ความเห็นว่า "การพลศึกษาจะสามารถบรรลุตามจุดหมายได้เป็นอย่างดีจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง เช่น การเงิน สถานที่ สื่อการเรียน ครูพลศึกษาจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถเพื่อให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยต้องสามารถปรับปรุงวิธีการสอนให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน"

ในการสอนพลศึกษานั้น ครูพลศึกษาจะมีโอกาสใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่าครูในสายวิชาอื่น ด้วยเหตุนี้การถ่ายทอดลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระเบียบวินัย การเคารพกติกา การรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ทั้งที่ต่อตนเองและหมู่คณะ การเสียสละน้ำใจนักกีฬา มีความเข้มแข็งหนักแน่น อดทน พร้อมทั้งจะปฏิบัติและยึดถือในระเบียบข้อบังคับด้วยวินัยของนักกีฬาอย่างแท้จริง นั้นเป็นสิ่งที่ครูพลศึกษาจำเป็นต้องถ่ายทอดและฝังปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน นอกจากนั้นแล้ว ครูพลศึกษายังต้องมีความรู้ตามหลักสูตรและเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี มีเทคนิค

ในการจัดดำเนินการสอนเพื่อให้ผลการสอนนั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด และยังต้องรู้จักเลือกสื่อการสอน เพื่อเป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา และต้องมีหลักการวัดผลและประเมินผลทางพลศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ครูพลศึกษามีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อวิชาพลศึกษาหลายด้าน ซึ่งครูพลศึกษาบางคนอาจมีความรู้ดีในบางด้านและด้อยในบางด้าน และเพื่อให้การสอนวิชาพลศึกษามีประสิทธิภาพมากที่สุด จึงต้องมีการพัฒนาครูพลศึกษา ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น การพัฒนาครูพลศึกษา จึงมีความสำคัญและจำเป็นมาก

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น และในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูพลศึกษา ระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 6 ด้วยผู้หนึ่งจึงสนใจศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูพลศึกษา ระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 6 เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดและการพัฒนาการพลศึกษาในเขตการศึกษา 6 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูพลศึกษา ระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 6
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของครูพลศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระหว่างครูพลศึกษาที่มีเพศต่างกัน สถานภาพทางการสมรสต่างกัน อายุราชการต่างกัน และที่ตั้งของโรงเรียนที่ทำการสอนต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูพลศึกษามีความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับทางด้านพลศึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และความต้องการนี้ก็เป็นความต้องการที่สามารถสำรวจและวัดได้

2. ความต้องการการพัฒนาดตนเองของครูพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระหว่างครูที่มีเพศต่างกัน สถานภาพทางการสมรสต่างกัน อายุราชการต่างกัน และที่ตั้งของโรงเรียน ที่ทำการสอนต่างกันมีความต้องการพัฒนาดตนเองไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการพัฒนาดตนเองของครูพลศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกองการมัธยม กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 6 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ เท่านั้น

1. ด้านบุคลิกภาพ
2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
3. ด้านความรู้และความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหา
4. ด้านสมรรถภาพในการสอน
5. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
6. ด้านการวัดและประเมินผล

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามที่มีความแม่นยำตรงทางเนื้อหาวิชา และมีความเชื่อถือได้สามารถวัดความต้องการพัฒนาดตนเองของครูพลศึกษา ระดับมัธยมศึกษาได้
2. ผู้ตอบแบบสอบถามจะตอบแบบสอบถามตามความต้องการที่แท้จริงของตนเอง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความต้องการ หมายถึง ความต้องการในการพัฒนาดตนเองของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 6

การพัฒนาดตนเอง หมายถึง การเพิ่มพูนความสามารถในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอนพลศึกษาของครูพลศึกษา เขตการศึกษา 6

ครูพลศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กองการมัธยม กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 6

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลในสังกัดกองการมัธยม กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 6 ทั้งโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นและตอนปลาย

เขตการศึกษา 6 หมายถึง พื้นที่การแบ่งเขตการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
ประกอบด้วย จังหวัดลพบุรี อโยธยา อ่างทอง อุทัยธานี สิงห์บุรี สระบุรี ชัยนาท

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะท่าทางของครูพลศึกษา ทั้งที่แสดงออกมาให้เห็นและ
สามารถรับรู้ได้ โดยวิธีต่าง ๆ และที่เก็บซ่อนไว้ภายใน

คุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือสภาพจิตใจที่เป็นกุศลของ
ครูพลศึกษา อันเป็นพื้นฐานในการแสดงออกเชิงพฤติกรรมที่มีคุณประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น
ความรู้และความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหา หมายถึง ความสามารถของ
ครูพลศึกษา ในการนำความรู้และความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหา ของวิชาพลศึกษาไปใช้
เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อการเรียนการสอน

สมรรถภาพในการสอน หมายถึง ความรู้และความสามารถของครูพลศึกษา ในการ
สอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อการเรียนการสอน

การใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความสามารถของครูพลศึกษาในการนำสื่อ
การเรียนการสอนไปใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผล หมายถึง ความสามารถของครูพลศึกษาในการนำความรู้
ในการวัดและประเมินผลไปใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความต้องการพัฒนาตนเองของครูพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ทำให้ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาได้ทราบถึงความต้องการในการพัฒนาตนเอง และเพื่อดำเนินการช่วยเหลือ
ปรับปรุงตนเองในการสอนพลศึกษาให้ดียิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางการศึกษาค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของครูพลศึกษาต่อไป